2

Trobaràs els recursos digitals i el format digital del llibre a

ecasals.cat/religio2eso

ESO

J. Aranguren
L. Fabregat
J. Fuster
G. Mirecki
A. Sastre

NOVA EVANGELITZACIÓ

Casals

ÍNDEX

Unitats	Vaig a les fonts CA CL	Continguts CL CA CS CC	Fe i vida CL CS CC	Fe i cultura CL CS CC	Millora les teves competències CA CL
Bloc 1. El sentit religiós de l'home					
1 **Creats a imatge i semblança de Déu** p. 4	La creació de l'ésser humà	**Interpretem** La creació de l'ésser humà La dignitat humana El valor sagrat de la vida humana Atemptats contra la dignitat humana Sóc el guardià del meu germà **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	L'increïble Polzet. Jérôme Lejeune	Els drets humans	Realització d'un lema i una imatge publicitària que expressi el valor sagrat de l'ésser humà i animi a defensar-lo. CC CS Reflexió sobre el paper de la consciència a partir d'escenes de la pel·lícula *Bella*. CI
2 **Creats per a l'amor** p. 18	El jove ric	**Interpretem** L'acció humana La bona nova La consciència moral Els elements de la moralitat El camí de l'amor **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	La fidelitat a la consciència. Tomás Moro	Publicitat i dignitat humana	Argumentació de la veritat o falsedat d'afirmacions sobre la bondat o la malícia d'actes humans. Reflexió, en grup, sobre el paper de la consciència a partir d'escenes de la pel·lícula *Un home per a l'eternitat*. CC
3 **L'ésser humà, col·laborador de Déu** p. 30	Un tresor en el cel	**Interpretem** L'home i l'entorn L'ús dels béns terrenals La cura de la creació **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	Sant Francesc d'Assís	Un punt de vista diferent	Reflexió sobre la contaminació i l'organització d'una bústia de suggeriments sobre possibles solucions. CM Realització d'una presentació digital sobre el *Càntic de les criatures de sant Francesc d'Assís*. CD CM
Bloc 2. La revelació: Déu intervé en la història					
4 **La resposta de l'home a Déu** p. 42	Feliços els qui creuran sense haver vist	**Interpretem** Les objeccions a la fe Creure és un acte humà? Déu es manifesta L'home respon a Déu La fe ajuda a viure **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	Un ateu descobreix l'alegria de la fe. Aleksandr Filonenko	«La fe és revolucionària»	Reflexió sobre la fe a partir de l'actitud dels fariseus i del testimoni d'un cristià. Redacció d'una carta al director arran d'una informació errònia sobre la fe.
5 **Com ens arriba la fe?** p. 56	Déu intervé en la història	**Interpretem** La revelació La transmissió de la revelació Les Sagrades Escriptures **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	Viure de la paraula de Déu. Monsenyor Van Thuan	La Bíblia i el protestantisme	Comentari, en grup, sobre la revelació a partir d'escenes de la pel·lícula *Abraham*. Recerca sobre la litúrgia de la paraula de l'eucaristia. Composició d'un *rap* que inclogui una enumeració dels llibres de la Bíblia. CC
Bloc 3. Jesucrist, el compliment de la història de la salvació					
6 **Déu és amor** p. 70	Ningú no arriba al Pare si no és per mi	**Interpretem** El fet religiós en la història Déu es manifesta Déu no és solitud, sinó comunió El cristià viu un amor nou La Trinitat en la vida cristiana **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	En la Rússia atea. Tatiana Goricheva	La Trinitat en l'art	Recerca sobre la vida de Tatiana Goritxeva i sobre com el seu testimoni reflecteix el misteri de la Trinitat. Reflexió sobre el misteri de la Trinitat a partir de l'anàlisi de dues obres d'art. CC

Unitats	Vaig a les fonts CA CL	Continguts CL CA CS CC	Fe i vida CL CS CC	Fe i cultura CL CS CC	Millora les teves competències CA CL
7 **Jo crec, nosaltres creiem** p. 84	El centurió de Cafarnaüm	**Interpretem** Baules d'una mateixa cadena En el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant Del baptisme al credo Els símbols de fe El contingut del credo De la revelació al credo **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	Jugar-se la vida per la fe. Joseph Fadelle	La fe i l'escriptura	Reflexió sobre el procés de conversió de fe de Joseph Fadelle. Realització de fitxes sobre diferents edicions de la Santa Bíblia.
Bloc 4. Permanència de Jesucrist en la història: l'Església					
8 **Mireu com s'estimen** p. 96	Mireu com s'estimen	**Interpretem** La expansió de l'Església La vida dels primers cristians La successió apostòlica Les notes de l'Església **Síntesi** **Si em pregunten, què responc** **Activitats**	Sant Llorenç i els pobres	El naixement de l'art cristià	Reflexió sobre les diferències entre els costums de l'Imperi romà i la vida moral dels primers cristians a partir de textos. CC CS Recerca del significat i el sentit de les primeres manifestacions de l'art cristià.
Annex 1 p. 111	**Com se cita la Bíblia?**				
Annex 2 p. 115	**Abreviatures**				

COMPETÈNCIES

- CL Comunicació lingüística i audiovisual
- CM Coneixement i interacció amb el món físic
- CD Tractament de la informació i competència digital
- CI Autonomia i iniciativa personal
- CA Aprendre a aprendre
- CS Social i ciutadana
- CC Artística i cultural

ACTIVITATS

- Avançat
- Repte

1 Creats a imatge i semblança de Déu

interpretem

1. Quin lloc creus que ocupa l'ésser humà entre totes les coses creades?
2. Per a què ens ha creat Déu?
3. Què destacaries del testimoniatge de Gianna?

PDF Gn 1,26-30; 2,4-25

La creació de l'ésser humà

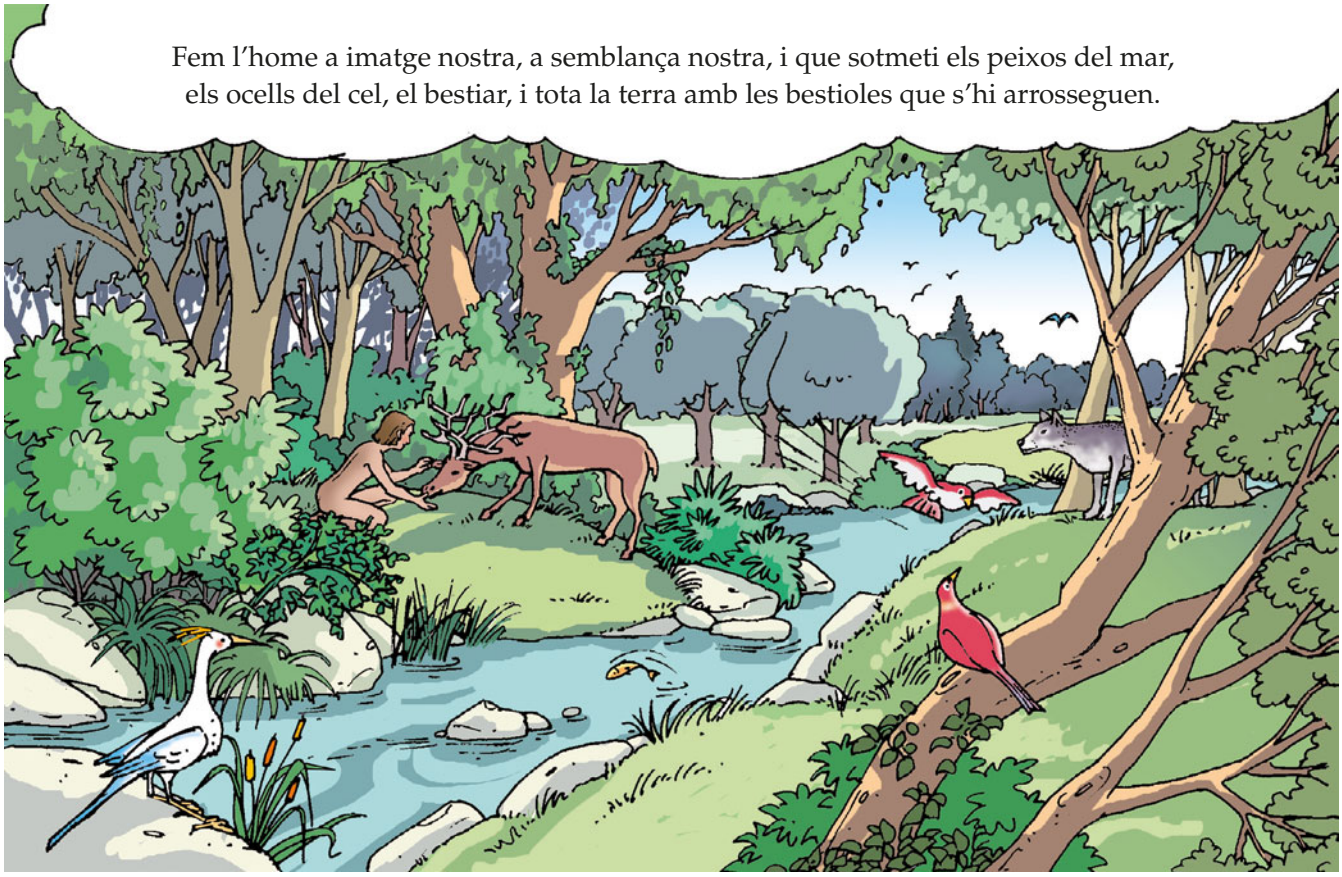

Per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva dona, i des d'aquest moment formen una sola carn.

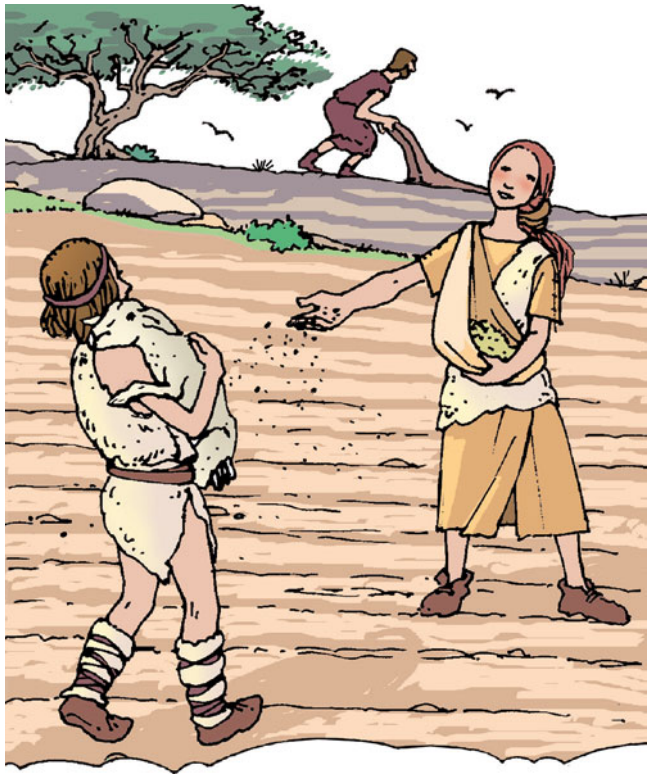

Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la.

1. La creació de l'ésser humà

1.1. A imatge de Déu

Al principi, Déu va crear el cel i la terra, diu el primer vers de la Bíblia. Això anuncia una novetat: Déu ho ha creat tot del no-res. És una donació estrictament generosa: si Déu necessités el que ha creat, seria un ésser imperfecte (ja que li faltaria alguna cosa) i no podria ser Déu.

I, a més, el text bíblic afirma: *Déu veié que la llum era bona* (Gn 1,4); és a dir que el fons de **tot el que és real és positiu**. L'òptica cristiana és optimista: les coses són el fruit de l'amor gratuït de Déu.

En el Gènesi es revela que **l'ésser humà ocupa un lloc únic** entre el que s'ha creat. El capítol primer relata que en l'últim moment (el sisè dia) —quan tot estava disposat per rebre'l— *Déu digué: fem l'home a imatge nostra, a semblança nostra* (Gn 1,26).

Quan observem una fotografia, la imatge ens recorda la persona que hi ha retratada. És habitual, també, que un fill s'assembli al pare o a la mare. Però de quina manera l'home és imatge i semblança de Déu?

L'home és imatge de Déu en el sentit que és capaç de **conèixer i estimar lliurement el Creador**. Això és possible perquè Déu va crear l'home i el va dotar de **cos i ànima**. *Llavors el Senyor-Déu va modelar l'home amb pols de la terra. Li va infondre l'alè de vida, i l'home es convertí en un ésser viu* (Gn 2,7). Aquestes dues dimensions, la material –la pols de la terra– i l'espiritual –l'alè de vida–, formen una **unitat profunda i completa**: **la persona humana**.

En bona part heretem el cos dels nostres pares. No obstant això, l'ànima immortal és infosa directament per Déu. En el moment de la concepció, la dimensió material de l'home queda animada per l'espiritual. La persona humana gaudeix, doncs, d'**intel·ligència i llibertat**.

Detall de *La creació d'Adam,* de Miquel Àngel. Segle XVI.

info

La creació de l'home i la ciència

L'Església afirma que en la Bíblia s'empra un llenguatge que no és científic. S'adapta a les formes narratives de la zona i a l'època en què es va redactar. També defensa que alguns fets que s'hi expliquen responen a la veritat històrica. És el que s'esdevé en el cas de la creació de l'ésser humà per part de Déu. La ciència pot presentar hipòtesis sobre l'origen de l'ésser humà encara que no siguin determinants per a la fe. Aquesta només assenyala l'acció singular i directa de Déu, que va donar lloc a una criatura nova. No hi ha cap dubte que entre qualsevol primat i un humà hi ha una diferència essencial.

activitats

1. Indica quines opcions són vertaderes i corregeix les falses. L'home és una persona humana...

   a des del moment en què es concep. **b** quan pot estimar lliurement i conscientment Déu. **c** l'instant en què Déu infon l'ànima al cos concebut pels pares. **d** quan té capacitat per pensar.

2. Justifica la certesa o falsedat d'aquestes afirmacions.

   a Déu va modelar l'home amb pols de la terra i li va infondre l'alè de vida. **b** Déu va crear l'ésser humà com a coronació de tota la seva obra. **c** La frase *L'home és imatge de Déu* només és una figura poètica.

3. Explica en quin sentit l'ésser humà és imatge de Déu.

1.2. Creació de l'home i la dona

Déu va voler que hi hagués dues formes d'ésser «humà»: *Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona* (Gn 1,27). Ell ha fet directament l'home i la dona **perquè visquin en comunió i transmetin la vida humana**. Tots dos són, amb **la mateixa dignitat**, imatge de Déu.

Quan Déu va haver creat Adam i Eva, el primer que els va dir va ser: *sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la; sotmeteu els peixos del mar, els ocells del cel i totes les bestioles que s'arrosseguen per terra* (Gn 1,28). D'aquestes paraules podem deduir dos ensenyaments fonamentals:

- ***Sigueu fecunds i multipliqueu-vos***. La Bíblia assenyala la complementarietat entre tots dos sexes (*creà l'home i la dona*) per al manteniment mutu (*no és bo que l'home estigui sol*) i la procreació (*sigueu fecunds i multipliqueu-vos*). Déu atribueix al gènere humà la facultat de cooperar en l'obra de la creació d'una manera única: generant noves vides humanes.

  Segons el pla de Déu, aquesta procreació es realitza mitjançant la unió de l'home i la dona en matrimoni: *per això l'home deixa el pare i la mare per unir-se a la seva dona, i des d'aquest moment formen una sola carn* (Gn 2,24).

- ***Ompliu la terra i domineu-la***. Déu confia a la humanitat el domini de la creació. Però aquest domini no ha de ser arbitrari i destructor, sinó responsable i racional. Ell ha donat intel·ligència i voluntat perquè administrem els béns i unes condicions de vida veritablement humanes per a totes les persones.

  El **treball**, per tant, és conseqüència de la dignitat especial de l'ésser humà. Gràcies a la nostra activitat podem millorar el món, perfeccionar-nos i santificar-nos glorificant Déu i servint els altres, sobretot els més necessitats.

L'home és el vèrtex de la creació visible, en tant que és creat a imatge i semblança de Déu (Compendi del CEC, núm. 63).

activitats

4. Busca aquestes citacions bíbliques, completa-les i explica'n el significat.
a *Sigueu fecunds i multipliqueu-vos...* (Gn 1,28). **b** *Per això l'home deixa el pare i la mare...* (Gn 2,24). **c** *Déu va crear l'home a imatge seva...* (Gn 1,27).

▲ **5.** Qualsevol treball manifesta l'especial dignitat humana? Justifica la resposta.

6. CA Posa exemples d'activitats que responguin a la dignitat de l'home i explica, en cada cas, de quina manera…
a enriqueixen la persona que les fa. **b** suposen un servei a la societat.

2. La dignitat humana

2.1. L'origen de la dignitat humana

L'ésser humà és l'única criatura en aquesta terra que Déu ha estimat per ella mateixa (Compendi del CEC, núm. 66). Hem vist que Déu va crear l'home a imatge seva i va dotar-lo de cos i ànima. Gràcies a la nostra ànima espiritual som intel·ligents i lliures. Tenim la capacitat de fer el bé, d'obrar d'acord amb el projecte de Déu per a l'home o, en canvi, d'oposar-nos-hi.

Déu ens ha destinat a la felicitat eterna, però vol que ens hi dirigim lliurement i responsablement, perquè *on hi ha l'Esperit del Senyor hi ha la llibertat* (2Co 3,17). Així, doncs, som les úniques criatures del món **capaces de conèixer i d'estimar Déu**. I, per mitjà del coneixement i l'amor, estem **convidats a participar en la vida divina**. Aquesta participació no és tan sols el nostre destí, sinó precisament la raó fonamental de la nostra dignitat com a persones.

Per aquest motiu qualsevol ésser humà, pel simple fet de ser-ho, exigeix un **respecte absolut**. No som una cosa, sinó algú. La capacitat d'enamorar-nos, l'alegria, la tristesa, la por i els desitjos profunds que brollen del nostre cor manifesten aquesta realitat.

info

La constitució de l'home

«Ara bé, l'home no s'enganya quan es reconeix superior a les coses corporals i no tan sols com una partícula de la naturalesa o un element anònim de la ciutat humana. En efecte, per la seva interioritat supera l'univers de les coses: torna a aquesta profunda interioritat quan es converteix al cor, on Déu, que escruta els cors, l'espera i on ell mateix, sota els ulls de Déu, decideix el seu propi destí» (Gaudium et spes, *núm. 14).*

La dona i l'home tenen una dignitat que mai no poden perdre, ja que el seu fonament es troba en l'acte creador de Déu.

En definitiva, l'ésser humà té un **jo interior**, capaç d'intimitat i creativitat, que es fa present mitjançant el cos. És un ésser que es constitueix com a tal amb relació a **tres punts de referència**: la dependència de Déu, la superioritat respecte al món i la igualtat vers els altres éssers humans.

Per això, el nostre **origen en Déu** no és només l'arrel **de la nostra dignitat** com a persones, sinó també la **causa que tot el gènere humà formi una unitat**; és a dir que tots siguem germans, fills d'un mateix Déu (CEC núm. 360).

activitats

7. Justifica si els enunciats següents són vertaders o falsos.

a Déu ha creat l'ésser humà perquè participi de la seva vida. **b** Tots els homes són germans. **c** Déu ha fet que l'home i la dona siguin complementaris, però no iguals. **d** L'ésser humà no és algú, sinó una cosa.

8. CA En grups de quatre o cinc, busqueu actituds i detalls de la societat actual que manifestin una òptica de l'ésser humà...

a materialista. **b** cristiana.

2.2. La dignitat humana és absoluta

Encara que cada persona sigui un individu d'una espècie (per exemple, en Lluís és un ésser humà, no una taula o un gat) també s'experimenta com a algú únic, irrepetible, que no pot ser substituït per cap altre.

Així, doncs, si algú et pregunta qui ets, la resposta adequada no és una definició («un ésser humà»), perquè quedaria molt pobra. L'interrogant que fa referència a *qui* no es respon amb un concepte general, sinó amb una història personal irrepetible.

Una mare no acceptarà que li canviïn el fill per un altre nen, encara que aquest tingui més coeficient intel·lectual o sigui més bonic. Passa el mateix amb els amics: no és tan important dir «tinc tres amics» com «sóc amic d'en Joan, la Sara i en Josep». Cada persona aporta alguna cosa nova al món.

Cal dir que la vida d'un sol ésser humà val tant com la de tota la humanitat. Quan es parla de dignitat humana s'està afirmant que **cada persona té un valor absolut i no relatiu a una circumstància** (sexe, intel·ligència, raça, edat o salut).

Per tant, el fet que una persona sigui única i irrepetible tampoc no exigeix que sigui conscient de ser-ho. Aquesta consciència dependrà, per exemple, de l'edat —un embrió o un nadó no saben que són persones—, de si l'individu està sa o malalt —un ésser humà amb Alzheimer desenvolupat o una persona anestesiada han perdut la consciència de ser persones— o de si està despert o adormit.

És a dir, qualsevol ésser humà té una **dignitat absoluta** pel fet de ser-ho, no per una característica més o menys accidental o variable, la qual cosa ens obliga a tractar-lo amb respecte. Per això, cada persona planteja l'exigència de la seva **atenció activa**.

La dona més bonica del món.

Fragments del discurs del papa Francesc al Parlament Europeu.

info

Un embrió és una persona?

Un embrió i, després, un fetus no actuen com a persones: no duen a terme accions intel·ligents i lliures. Però d'això no cal concloure que no ho siguin. Tampoc nosaltres no ens manifestem sempre com a persones (per exemple, quan dormim) i no per això deixem de ser-ho. És una fal·lània confondre l'existència d'una persona amb les seves manifestacions. L'únic criteri vàlid per reconèixer una persona és la seva pertinença a l'espècie Homo sapiens, *que es caracteritza perquè té una existència personal en tots els estadis de la seva vida.*

activitats

9. Completa aquest enunciat del papa Francesc amb els termes següents: *inalienables*, *privada*, *dignitat*, *ningú*, *reconèixer*.

Promoure la […] de la persona significa […] que posseeix drets […] dels quals no pot ser […] arbitràriament per […].

10. CL Llegeix aquest text del magisteri de l'Església i explica la paràbola de Llàtzer i el ric Epuló a partir del que has après sobre la dignitat humana.

«Tothom, sense excepció, ha de considerar el proïsme com un altre si mateix, tenint compte, abans que res, de la seva vida i dels mitjans per a viure-la dignament, no sigui que hom imiti aquell ric que no tingué cap cura del pobre Llàtzer» (*Gaudium et spes,* núm. 27).

3. El valor sagrat de la vida humana

info

Déu d'amor...

«Déu d'amor, mostreu-nos el nostre lloc en aquest món com a instruments del vostre afecte envers tots els éssers d'aquesta terra, perquè cap d'ells no és oblidat davant vostre. [...] Els pobres i la terra estan clamant, Senyor, preneu-nos a nosaltres amb el vostre poder i la vostra llum, per a protegir tota vida, per a preparar un futur millor, perquè vingui el vostre Regne de justícia, de pau, d'amor i de bellesa» (Laudato si', núm. 246).

Del fet que l'ésser humà tingui dignitat es desprèn que li corresponen uns **drets que s'han de respectar i que cadascú té el deure de custodiar**. Actualment som protagonistes d'aquests drets fonamentals: vivim segons la nostra voluntat, treballem, donem la nostra opinió, etc. Aquests drets són inqüestionables i estan íntimament relacionats amb el que som: persones.

Cada ésser humà té un valor. Per això no hi ha res més valuós que la vida. Si no existíssim, les possessions i els drets no tindrien sentit. L'atemptat contra la vida és, per tant, l'atemptat contra qualsevol dret.

No obstant això, en la història de la humanitat hi ha hagut assassinats, guerres, genocidis... Per aquest motiu, el 1948, l'ONU va aprovar un text que recollia els drets fonamentals de l'home. En l'article 3 apareix el primer **dret fonamental**: **el dret a la vida** de qualsevol ésser humà.

Els cristians coneixem, tant per la raó com per la fe, aquest valor sagrat de la vida humana. La Bíblia defensa aquesta convicció natural: la vida de l'home és sagrada, perquè el seu origen és en Déu. En les primeres pàgines ja es condemna l'homicidi d'Abel (Gn 4,10-11). Més endavant, Déu va recordar aquest deure: *no condemnis a mort l'innocent o el just* (Ex 23,7).

Jesucrist va confirmar el **cinquè manament** del decàleg en el sermó de la muntanya (Mt 5,21) i va portar a la plenitud el respecte envers la vida amb la **llei de l'amor**: hem d'estimar tothom, inclús els enemics.

activitats

11. CS Quines afirmacions són correctes? Justifica la resposta.

a La vida humana és sagrada. **b** L'ésser humà és amo del seu destí i, per tant, de l'inici i del final de la seva vida. **c** La defensa de la vida humana és una qüestió merament religiosa. **d** Tota vida humana és inviolable, amb independència de l'edat, l'estat o la condició.

12. CC Llegiu el text del decàleg en el llibre de l'Èxode i la Declaració Universal dels Drets Humans. A continuació, relacioneu cadascun dels manaments amb un dret fonamental de l'home.

4. Atemptats contra la dignitat humana

Sabem que el valor d'una persona no depèn de la seva intel·ligència, maduresa o condició social. No obstant això, actualment es respecta la dignitat humana? Per desgràcia, avui dia s'hi atempta greument.

L'avortament és un acte greument contrari a la llei natural i a la llei de Déu, ja que tot ésser humà concebut té dret a la vida.

- **Manipulació d'embrions humans**. Les intervencions en l'embrió són lícites, sempre que siguin per al bé de la vida, mantinguin la integritat de l'embrió i en garanteixin la viabilitat. Però moltes **tècniques** són **il·lícites**, ja que no tenen cap finalitat terapèutica o curativa i s'orienten a l'experimentació o la selecció de l'embrió més apte. El criteri que preval és el de la selecció biològica. Es gesten, per tant, múltiples embrions, molts dels quals s'eliminaran perquè no compleixen les condicions desitjades.
- **Avortament provocat**. És l'acció dirigida voluntàriament i directament a matar un fetus viu en el si matern. La llei natural el prohibeix perquè es tracta d'un crim, ja que el fetus, des del moment de la concepció, és una vida humana, i qualsevol ésser humà concebut té dret a la vida. Cal un canvi d'orientació que, sense culpar la dona —que moltes vegades actua obligada o queda abandonada a la seva sort—, preservi el dret fonamental a la vida com a base de tots els altres.
- **Eutanàsia**. És la mort provocada per tal d'evitar sofriments físics, psicològics o morals. Implica la negació radical del valor de la vida humana. Encara que sembli un acte de llibertat i d'independència, suposa concedir a algú aliè el dret a disposar de la pròpia vida. Per això és un pecat greu. Una societat que admet l'eutanàsia considera indignes i menyspreables certes formes de vida (com la vida de malalts, discapacitats i ancians).

info

El dolor i la mort

La malaltia i la mort formen part de la vida humana; per tant, la nostra actitud impulsarà o aturarà el procés de millora personal al qual estem cridats. Els cristians sabem, a més, que el misteri del dolor i de la mort només s'aclareix davant de Crist, el qual, com que és innocent, assumeix el dolor i la mort per salvar-nos (CEC, núm. 1663).

L'evangeli de la vida.

Embrions congelats: una reflexió ètica.

activitats

13. CS Assenyaleu si les afirmacions següents són vertaderes o falses. Justifiqueu les respostes.

a Les intervencions en l'embrió són il·lícites, encara que se'n respecti la vida i la integritat. **b** L'experimentació amb embrions és un acte ètic si la finalitat és la recerca mèdica. **c** És immoral manipular l'embrió per seleccionar-ne determinades característiques, com ara el sexe.

14. CS Justifica si aquests enunciats sobre l'avortament provocat són vertaders o falsos. Raona la resposta.

a El fetus encara no és una persona. **b** Cal respectar el dret de la dona a decidir sobre el seu cos. **c** De vegades cal avortar per preservar la salut de la mare.

15. Esbrina si l'eutanàsia és lícita en algun cas. Pots consultar l'encíclica *Evangelium vitae* (núm. 64 i 65).

- **Homicidi**. És l'anihilació, en qualsevol circumstància, d'una vida humana. Aquest concepte es diferencia de l'assassinat, que és la mort violenta d'una persona innocent. Tots dos delictes són injustificables des de qualsevol punt de vista: la moral natural ens diu que no hi ha res que valgui tant com una vida humana. La fe hi afegeix que només Déu, com a creador, té dret a decidir quan acabarà la vida, i que ho farà pel nostre bé.

info

El terrorisme

La terrible xacra del terrorisme fustiga les societats, que, aparentment, viuen en pau i ni tan sols poden preparar-se per a una defensa efectiva. Els atacs terroristes són indiscriminats, per la qual cosa recauen, sobretot, en els membres més febles de la societat. No hi ha justificació per a un acte terrorista, sigui quin en sigui el possible valor polític, ideològic o religiós, ja que no tan sols mina l'estabilitat social, sinó que atempta greument contra la justícia i la caritat (CEC, núm. 2297).

- **Violència contra un mateix**. El consum injustificat de substàncies que alteren la nostra consciència —com ara l'alcohol i les drogues— és l'atemptat més habitual contra una vida saludable. L'ús d'aquestes substàncies, legals o no, es transforma en una addicció perillosa: una esclavitud que destrueix la persona, i porta patiment a un mateix i als altres (CEC, núm. 2290).

  La vida és un do rebut de Déu, per la qual cosa no podem disposar-ne a la nostra voluntat. El suïcidi contradiu la inclinació natural a conservar la vida i atempta contra l'amor just que ens devem a nosaltres mateixos i contra el proïsme, que queda greument afectat (CEC, núm. 2280-2283).

- **Violència en la nostra societat**. El respecte i el desenvolupament de la vida humana exigeixen el compromís amb la pau, el respecte al proïsme i la pràctica de la fraternitat. Per tant, la còlera i l'odi envers els altres són faltes greus que afecten el desenvolupament de la vida social i personal.

  Resoldre les desavinences per mitjà de la violència és incompatible amb la dignitat humana: la **violència familiar o sexual**, l'**assetjament escolar**, les **actituds racistes** o altres posicions intransigents suposen un repte per a la nostra societat. A més, cal lluitar contra una **economia iniqua** per la qual «grans masses de la població són excloses i marginades: sense treball, sense horitzons, sense sortida» (*Evangelii gaudium*, núm. 53).

PDF Jesús i la violència.

activitats

16. Digues si són vertaderes o falses aquestes afirmacions.

a L'autodefensa justifica l'assassinat. **b** El dret de legítima defensa permet l'ús de qualsevol mitjà per defensar-se. **c** L'homicidi és la mort violenta d'una persona innocent.

17. CS Els atemptats contra la pròpia vida afecten només els qui els cometen? Qui més en resulta afectat? Per què?

18. CL CS Fes una redacció de deu línies, aproximadament, a partir del text següent.

«La carrera d'armaments és una plaga gravíssima per a la humanitat i perjudica el pobre d'una manera intolerable» (CEC, núm. 2329).

5. Sóc el guardià del meu germà

L'ésser humà **necessita els altres** per ser persona. L'home neix en societat i, a mesura que va creixent, els seus pares li mostren un món de possibilitats que assumeix segons la seva manera de ser i que, després, transmetrà a les noves generacions.

Això és així perquè l'obertura als altres és una part essencial de qualsevol ésser humà: necessita comunicar i compartir el que té dins. El més radical de la persona és la capacitat que té de **lliurar-se a si mateixa**. Aquí rau la felicitat: esdevenir un do, fruit de la gràcia de Déu, que ha destinat l'ésser humà a la comunió amb ell i els altres homes.

Per això també és important el **diàleg** i que no tots opinin de la mateixa manera. Cadascú ha d'aportar el seu punt de vista, tant des de l'àmbit personal com des del social. En canvi, la submissió i la uniformitat suposen un empobriment.

El fet d'estar creats per Déu ens uneix originàriament en **un vincle de fraternitat**. El meu jo no és l'única cosa important. Hem de mesurar-nos respecte a les necessitats dels altres, que ens interpel·len des de la part més profunda de l'ésser.

El pecat de Caín no és tan sols donar la mort al germà, sinó haver oblidat l'essència de la vocació: *que potser sóc el guardià del meu germà?* (Gn 4,9). Aquesta és precisament la tasca essencial de tots nosaltres: **custodiar la dignitat dels altres**. En aquesta sol·licitud pels altres es produeix una cosa essencial: el **desig profund d'estimar i de ser estimats**.

Cal evitar el risc que la consciència del propi jo —que pretén ser el centre i convertir els altres en satèl·lits seus— ens tanqui en **un egoisme autosuficient**. Qui s'afirma a si mateix fins al punt de negar els altres es converteix en un **ídol** i arruïna el propi ésser personal, que és, en essència, ésser per als altres.

info

Per a una vida digna

«Per tant, cal que hom faci accessibles als homes totes aquelles coses que necessiten per a portar una vida veritablement humana, com són el nodriment, el vestit, l'estatge, el dret a elegir lliurement un estat de vida i a fundar una família, a l'educació, al treball, a la bona fama, al respecte, a una informació adequada, a obrar segons la recta norma de la seva consciència, a la protecció de la vida privada i a la justa llibertat també en matèria religiosa» (Gaudium et spes, *núm. 26).*

activitats

19. Llegeix Gn 4,1-15 i fes les activitats proposades.

a Per què creus que l'enveja porta Caín a l'assassinat? **b** Escriu la resposta que donaries a la pregunta que fa Caín en Gn 4,9. **c** Com s'aprecia en aquest text la força del manament de Déu de no matar?

20. Llegeix Mt 5,21-26 i 5,38-48. Després, fes un resum dels ensenyaments principals que transmet Jesús en aquests textos.